

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frs., 1/2 an 9 frs., 1/4 an 4 frs. 50 cm.

Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un şir garmond:
odată 7 cr., a doua óra 6 cr., a treia óra 5 cr.,
şi de fie care publica-
ţiune timbru de 30 cr.

Totú ce privesce fóea
să se adreseze la «Re-
dactiunea şi Admini-
straţiunea Unirii»
în

Blaşiu.

Fóe bisericescă-politică.

Anul II.

Blaşiu 16 Iuliu 1892.

Numéru 29.

O acţiune generală.

Totú mai multú se face veditú adevéru, că unú principiú socialú numai până atunci póte stá neclintitú, până cândú íşi are basa sa morală. Fără de basa acésta şi celú mai salutarú principiú se face unú principiú de disordine, de distrucţiune.

Unú ast-felú de principiú este şi principiul de naţionalitate. În sine, obiective, consideratú, principiul de naţionalitate este unú principiú bunú. Isusú Christosú a consacratú acestú principiú, cândú a datú Apostolilorú darulú limbelorú, ca să póta vesti evangelia adevéru la tóte némurile.

Principiul de naţionalitate este isvorulú multorú bunătăţi materiale şi spirituale. Emulaţiunea nobilă, ce se nasce din acestú principiú, îndemná cu putere némurile deosebite, ca să înainteze pre calea progresulú materialú şi spiritualú. Principiul de naţionalitate este unú motivú puternicú pentru fiesce care poporú spre înaintare cátră idealulú comunú alú omenirii.

Este deci bunú, este salutarú, principiul de naţionalitate. Ínsă dacă principiulú acesta íşi părăsesce basa sa morală, din principiú salutarú şi bunú, se face unú principiú periculosú şi destruc-tivú din măsură afară.

Basa morală a principiulú de naţionalitate este aşedată de Mântuitorulú lumii. Basa acésta este scopulú comunú alú omenirii, care este cunóscerea

Adevéru şi iubirea Binelu, adecă a lui Dumneđeú, şi în vederea acestú scopú finalú, este iubirea creştinescă întemeiată pre consciinţa, că toţi ómenii suntú creaţi după tipulú şi aseménarea lui Dumneđeú, că prin urmare toţi suntú fraţi, datorí a se iubi, a se sprijini unulú pre altulú.

Dacă principiulú de naţionalitate nu părăsesce basa acésta, elú rămáne unú isvorú de multe şi mari binecuvín-tări pentru némulú omenescú. La din contrá elú împárechéză pre ómení, séméná urá şi neînţelegere, şi în locú să ajutare omenirea, ca să-şi póta ajunge mai cu uşurinţă scopulú ei finalú, o împedecă şi o depártéză dela acelu scopú.

În statulú nostru poliglotú din firea sa, în fruntea tuturorú afacerilorú, tuturorú întreprinderilorú, tuturorú miş-cárilorú, aflámú principiulú de naţio-nalitate. Nu se face o singurá acţiune fără provocare la acestú principiú, şi aprópe orí ce lucrare întreprinsá sub altá firmá se póte privi ca perdutá încá dela légánulú ei.

Asta nici nu e réu așa.

Ceea ce ne îngrisesce ínsă pre noi este, că la noi în patrie pentru multí principiulú de naţionalitate şi-a pier-dutú basa sa morală.

Precándú noi Românii cultivámú principiulú de naţionalitate pre basá adevératú morală, voindú a rămáne aceea ce suntemú, fără a pretinde ceea ce este alú altuia, fără a voi să ímpu-nemú altuia limba şi datinele nóstre, pre

atunci şoviniştii magiarí aú aruncatú de sub pecióre basa morală a iubirii cre-ştinesci. Ei nu se îndestulescú cu nu-trirea principiulú de naţionalitate între sine, ci mergú mai departe, ei vorú a ne impune aceea ce este alú lorú şi nóue, şi vorú a ne rápi ceea ce e numai alú nostru.

La noi principiulú de naţionalitate a rămású principiú: la ei a încetatú a fi principiú şi s'a făcutú fanatismú naţio-nalú.

Ne dóre că este așa, dará așa este.

Doveđi suntú de prisosú. Turda, Şimleulú şi Aradulú vorbescú elocuentú.

Avemú ínsă o probá şi mai nóuá.

În şedinţa din 6 Iulie a parla-mentulú ungarú deputatulú Barabás din Aradú, a voitú să interpeleze pre ministrulú preşedinte şi de interne în cauza demonstraţiunilorú din Aradú. În decursulú interpelaţiunii numitulú domnú deputatú a avutú de gândú să facá propunerea, ca foile románe „trádátore de patrie“ să fie oprite de a mai apăre.

Interpelarea nu s'a făcutú. Depu-tatulú Irányi, conducétorulú opoziţiei extreme, teméndu-se, că preste cestiunea acésta se va trece prea uşorú la or-dinea dílei, a îndemnatú pre deputatulú Barabás să nu-şi ţină interpelarea, ci în locú de interpelári a dísu, că ar fi mai bine a porní în ţera întregá „o acţiune generală“ în contra Románilorú. În acţiunea acésta ar avé să participe co-mitatele şi corporaţiunile publice: adu-nári populare ar avé să petiţiioneze la

Feuilleton.

Césulú mieú.

Mi-a ajunsú în urechi, că cele scrise în feuilletonulú „Unirii“ despre unificarea tim-pulú şi cu deosebire despre întroducerea altorú césuri — césuri împárite în 24 de óre, — ar' fi făcutú multú svonú în cercurile cesornic-ilorú, şi că dínsii s'arú fi dechiaratú cu trupú cu sufletú pentru modificarea accentu-ată de mine.

Svonulú acesta e fórté măgulitorú pentru mine, dar orí câtú de măgulitorú ar fi, to-tuşí nu mé póte oprí de a dá nisce lámuriri, ce pentru încunjurarea neînţelegerilorú ími parú neapératú de lipsá.

Unificarea timpulú, în înţelesulú după cum a fostú propusú de mine, nu vrea str-pirea césurilorú de până acuma, ci aceste, pre lângá o modificare de totú neînsémnatá, arú puté arátá timpulú unificatú. Dacă pre disculú albú, pre care ísu vápsii în cercú celú doispredece numerí, se va mai face unú cercú cu numerí delá XIII şi pâna la XXIV, aşedându-se XIII alátare cu I şi ceialalţi în şirú fiesce care cu soţulú seú: atunci césu-

rile în locú de dóuespredece vorú arátá dóue-deci şi patru de óre.

Diua cu nóptea numérá 24 de óre, de unde avemú óre de dí şi óre de nópte, şi fără nici o gândire potú să sciú, dacă óra XII, ce mí-o arátá césulú, vrea să dícă mie-dulú dílei orí dórá mieđulú nóptii. Totú așa de uşorú ar' fi, să sciú pre care cercú al' să cetescú órele, pre cerculú cu numerí mai micí orí pre celú alaltú. Schimbare esenţială s'ar' face numai la césurile nóue.

Dacă íl adevératú svonulú cu cesornicarií, lámuririle aceste póte íi vorú índispune, dar mí-a căutatú să le daú, cáci scopulú mieú e de a face servicií sciinţei şi a contribuí la respândirea adevéru, érá nu de a măgulí şi servi ínterese personale.

Faimelú respândite potú se fie neade-vérate, dar atáta sciú, că de cândú am scrisú despre césuri cu 24 óre, césulú mieú totú într'una se opresce, orí de nu, schiópátá şi mé mîntesce. La íarná ísu 4 ani, de cândú ílu am, şi de atunci totú bine mí-a umblatú până mai deunăđi, şi acum deodată ca din sémínú se pune şi nu mai vrea. De ce? Nu potú să sciú, cáci íauntru-lú lui e íntregú, córda în putere, rotiţele neróse şi neruginite parcá ar' fi eşiţú din fabricá numai íeri.

De ar fi unú césú de rîndú, nici nu í-aşí avé de grijá, dar așa nu potú, şi cá nu potú veţi înţelegere, dacă vé voiú spune, că în viaţa mea am veditú multe césuri frumoşe şi drágálaşe, dar césú simpaticú, cum e césulú mieú, nu am mai veditú.

Suntú ómení, pre cari e destulú să-í veđi odatá, ca să nu-í mai uíţi. Este ceva ce te atrage şi-ţi légá inima de ei, de nu eşti în stare, să í-o mai descleşti.

Te alipescí de ei, cu tótá puterea vo-ínţei, fără să-ţi poţi da samá de ce. Nu vi s'a íntemplatú vre-odatá? Nu credú.

Nu tot-deuna frumşeta íi, ce te atrage şi te íuláutuesce. În právălia, unde ími cum-pérasem eú césulú, éraú o mulţime de cés-uri neaséménatú mai frumoşe ca césulú mieú. Éraú césuri de párete frumosú încadrate, şi ífrumşetate cu felú de ornamente, césuri cu limbí saú pendule lungí ce se le-gánatú cu unú felú de lene boerescá, césuri cu limbí mai scurte, şi mai ascuţite şi mai íuşi, şi éráşi césuri fără de pendulá, césuri de argintú saú de aurú, césuri ímpodobite cu petrii scumpe, unele mai mari, altele micí, de íi-se perdeau prin mání. Vedit'am césuri cántárete, ce la anumite réstimpuri ífi cántá polce, valsuri şi serenade. Dar pre-

parlamentul pentru reglementarea Românilor.

Deputatul Barabás a primit sfatul domnului Irányi și stânga extremă a aprobat vederile șefului ei.

Va să dică, un partid parlamentar a decis, ce e drept mai mult confidențial, să pornescă o acțiune generală și în țera întregă în contra Românilor, și acțiunii acesteia doresce să-i dea o formă legală, mestecându în acțiune și comitatele și alte corporații legale.

Etă situațiunea și etă prospectele viitorului celui mai apropiat.

Noi eram de credință, că escesele regretabile din Turda, Șimleu și Arad avem să le atribuim numai unor omeni lipsiți de minte și de inimă, era nici de cât unei părți mai numeroase a elitei magiare. Noi eram de convingerea, că toți Magiarii adevărați și cu minte condamnă acele escese întocmai ca și noi, de-orece credeam că aceia știu chiar așa de bine ca și noi, că o cauză, care se susține cu escese și violențe, este o cauză pierdută.

Acum însă trebuie cu durere să ne convingem, că am rătăcit. Deputați, omeni „din oficiu” luminați, un partid parlamentar chiar arată, că-să predomină și conduși nu de principiul de naționalitate ci de fanatism național. Ei hotărăsc să pornescă „o acțiune mare” în contra Românilor. Ei aprobă deci în esență vandalismele, și acum vor să le dea numai o formă nouă, o formă încât-va legală.

Situațiunea într-adevăr e serioasă. Tote semnele arată, că între compatrioții nostri magiarilor principiul de naționalitate și-a pierdut baza sa morală și că s'a prefăcut într-un principiu de distrucțiune.

În fața acestei situații și poziția noastră a Românilor este foarte grea. Noi până aci am stat numai pe baza

adevărului principiu de naționalitate. Noi n'am cerut mai mult decât ne compete. Am vrut să rămânem Români, n'am vrut însă și din alții să facem Români.

Pentru ținuta asta a noastră, — ținută justă, echitabilă și inofensivă — astăzi suntem huițuți și suntem amenințați cu mai rău. Față cu principiul nostru de naționalitate stă fanatismul național. Fire-ar mirare dacă și ai nostri s'ar abate dela principiu și ar luneca la fanatism?

Nici decât. Acțiunea provocă reacțiune, fanatismul îndemna la fanatism, exclusivismul la exclusivism.

Noi îi facem atenți pe Români, să nu se lase a fi seduși prin exemplele șovinistilor magiarilor. Ori ce cauză, ori cât ar fi de bună, se compromite prin demonstrații și escese. Români să se ferescă de escese și de violențe. Timpul va trebui să sosescă, când și frații magiarilor vor fi siliți să recunoscă, că au umblat pe căi periculoase, că ceea ce au făcut, n'a fost bine, că acțiunile lor n'au fost nici naționale nici patriotice, ci șoviste și fanatice.

Rugăm pe Români să asculte sfatul nostru. Rugăm însă și pe Magiarilor, să ne ajute ca statul nostru să potă străbate. Nu va pute însă străbate sfatul nostru, până când fanaticii compatrioților magiarilor îndemna și pe ai nostri la fanatism.

Terminăm, cu ceea ce a dăsu Gladstone la adresa exclusivistilor englesi: „Irlandezii sunt înțelepți, lordii englesi sunt netoleranți. Dumnezeu dreptății va ajuta cauzei drepte la triumful dorit.”

Regularea valutei. — Luni s'a început în parlamentele din Budapesta și Viena dezbaterile proiectelor privind la regularea valutei. Primirea proiectelor în amândouă parlamentele este asigurată. În parlamentul

din Budapesta primirea proiectelor s'a face aproape cu unanimitate. În parlamentul din Viena opoziții sunt mai numeroși, și dezbaterile încă vor fi mai îndelungate. Resultatul însă va fi totu acela: la anul ce vine vom avea valută nouă.

Cetitorii nostri știu, ce însemnă regularea valutei. Am arătat importanța și însemnătatea reformei acesteia. A repeți deci cele duse, aflăm a fi cu totul de prisos.

Chiar de aceea, acum când proiectele pentru regularea valutei au ajuns la pertractare plenară în amândouă parlamentele ale monarhiei, n'avem decât să exprimăm satisfacția, ce o produce în noi faptul, că în sfârșit post tot discrimina rerum și monarhia noastră va ajunge în șirul statelor aceluora, unde au ajuns alte state cu mult mai mic deja de timp îndelungat.

Alegerile din Anglia. — Atențiunea cercurilor politice din Europa întregă este îndreptată asupra alegerilor parlamentare din Anglia.

Două partide puternice își dispută învingerea: conservatorii și liberalii. Doi omeni mari se luptă pentru rolul de conducători ai națiunii engleze: Salisbury și Gladstone.

O chestiune mare desparte aceste două partide: chestiunea autonomiei irlandeze.

Conservatorii nu vor să concedă Irlandei parlament separat: liberalii vor să o facă.

Învingerea uneia din aceste două partide va însemnă sclăvia sau autonomia Irlandei.

Etă motivul, pentru care se urmărește cu atâta interes din partea lumii civilizate decurgerea alegerilor din Anglia.

Pentru noi aceste alegeri au un interes deosebit. Poporul irlandez se luptă și el ca și noi, pentru asigurarea individualității sale naționale. Deosebirea e, că poporul irlandez s'a luptat și se luptă între împrejurări cu mult mai grele ca noi. Chiar de aceea triumful cauzei irlandeze pentru noi ar fi un îndemn puternic, ca să perseverăm în luptă și să nu ne

lângă toate aceste am trecut cu răcedă, și laudele ce îngrămădiă asupra lor stăpânului, în loc să mă încălzescă, și mai tare mă înstrăinau.

Nici chiar glasurile lor dulci și cântările melodișe, ce încep să intoneze unele din ele nu mi-au putut mișca inima împetrită. Atunci te-am vădit pre tine, iubitul meu césu, și fior plăcut trecu prin inima mea, dar' m'am stăpănit.

Nu mi te supără, era vorba să-mi legu sörtea mea de a ta și cu deosebire pre a ta de a mea, și nu puteam, nu-mi era ertat să lucr cu pripire.

Privitu-team deapropo, iubitul meu césu, și farmecul, ce venia dela tine, mi-a înțelenit picioarele, încât abia am putut să mă mișc de lângă tine, dar' cu toate aceste m'am smuls și am mers să ved și cealalte césuri, ce mai erau în magazin.

E bine să se scie omul stăpăni, și să nu se pripescă în lucrările sale. Graba strică treba, dicea necontentul fieratului meu bunice, și eu țin cu sfințenie la vorbele lui, căci om pățit și înțelept era — Dumnezeu odihnescă-l.

Numai după ce ochiul meu scrutătoriu a pătuns prin toate unghetele magazinului atât de avut, fără să fi aflat césu nici pre de parte așa de simpaticu, cum era tu, numai după aceea ți-am făcut judecata, că de-ți este și lăuntru așa de atrăgătoriu și așa de bună, cum ți este înfașarea: alu meu ai să fi tu.

Glasul ți l'am aflat curat și puternic; aveai dară ptept bun și plămâni sănătoșe. Însă cea ce mi-a plăcut și mai mult, a fost că prin păreții de sticlă, ce îi aveai de a drepta și de a stânga, puteam să-ți ved tot lăuntru tău, a fost că în inima ta nu era nici un unghet, unde să nu fi putut străbate vederea mea.

Scrutat'am cu deamăruntul tot lăuntru tău, și cea ce am aflat, m'a îndestulit pre deplin. Rotițele cu sulurile lor, cörda, șurubele, cu un cuvint toate mi-s'au împărut, și dacă cesornicarul mi cerea, nu precătu mi-a cerut, ci de 2, de 3 ori mai mult, tu totu alu meu era, căci hotăritu a fost, să ți-se lege sörtea ta de sörtea mea.

Suntu ani de atuncia, și de ani de zile ești tu podoba casei mele, nedespărțitul meu prietinu în bine și în rău.

Dacă ți drag omul, ți drag totu ce face el. Numai așa mi potu explica, cum eu, dușmanul neimpăcatu a totu sgomotul și cioroborul, am suferit cu sânge rece fectăriile tale, căci dreptu spunându-ți ești hodorog mare, prea iubitul meu césu.

Până a nu te avé pre tine, în chilia mea era linisce sărbătorescă, dar ai venit tu și gura ta nu a mai avut sfimpér, și minunea minunilor, nici în cele dintăie zile nu mi-a venit, să te aruncu afară, era acuma așa m'am datat cu tic-tac-urile tale necontente, încât fără de tine casa întregă mi-ar păre pustie.

De ani de zile te am în casă și în locu

ca vremea să imputineze ori chiar să stergă simpatia mea — cum se întâmplă așa adeseori în lume, — astăzi mi ești și mai drag, decum mi era, cându te-am zărit în tãia-öră.

Mai drag, căci și de și totu mai lămurit vedu, ceea ce mi ești tu. Söra, cându ochiul meu obositu cere odihna, tu mă adormi cu țicăniturile tale, cum adorme cantecele mamei pre iubitul său copilașu. Și până ce adormu, tu veghezi aproape de căpătăiul meu, și dacă mă trezesc, mi areți, câtu am durmitu, și dacă prea de timpuriu m'am pomenit, țicăniturile tale mă îndemna să adormu era.

Numai zăritura, ce o faci desu de dimineță, cându mă trezesc, de nu ar fi așa de nemilösă! Mama tresce cu dulceta pre copilul său, era tu mi strigi, de mi pătunde până la creri, și aproape în fiesce care dimineță trebuie să te stringu de gat, ca să te mai opresci.

Vrea să dici, că băiatul e cam somnorsu, și trebuie să-ți încorți bine plămênile, ca să-i alungi somnul din ochi, — altfelu dorme mai departe, pânăce pătundu rațele sörtele în chilie, cum s'a mai întâmplat de câte-va ori? Veți fi avend dreptate, și chiar de aceea nici nu mă potu mânia pentru nemilöșele desceptări de dimineță.

Spusu-țiam fostu, că unu fostu vecinu cu audu musicalu prea de totu finu, totu cârtia, că scoți nisce sunete dure și sălbatiche, cari îi vätămă urechile? Nu te supără, la-

perdemă încrederea în succesul cauzei noastre juste.

Resultatul final al alegerilor engleze se va vedea numai peste câteva zile.

În momentul însă, în care scriem, firul telegrafic ne vestesc majoritatea gladstonianilor.

Sunt în politica domnului Gladstone lucruri, cari noi nu le putem aproba. Faptul însă, că veteranul politic liberal și-a propus împlinirea dorinței seculare a irlandezilor, ne câștigă pentru sine toate simpatiile.

Salutăm deci cu bucurie învingerea actuală a gladstonianilor ca o arvună a învingerii finale și ca aurora unei ere de pace și de dreptate pentru asupritul popor irlandez.

O interpelare. — În ședința din 13 a l. c. deputatul Ugron Gábor a interpellat pre ministrul de justiție cu privire la mergerea deputației române la Viena. Domnul Ugron a calificat demersul deputației române de o vătămă a independenței statului ungar și a afirmat, că escesele dela Turda, Șimleu și Arad sunt numai o urmare a nepăsării dovedite de organele guvernului față cu Românii călători de lege. Domnul Ugron termină, întrebându pre ministrul de justiție, ce are de gând să facă pentru a susține vaza și auctoritatea legilor ungare și a statului ungar.

Interpelarea a fost comunicată ministrului de justiție, care, deși a fost de față, n'a răspuns. Să vede, că nu vrea să se pripescă cu răspunsul.

Să așteptăm dară răspunsul guvernului; dor s'a face mai multă lumină în cesiunea noastră destul de complicată.

Revistă bisericăscă.

Roma.

De un timp încetează să se scrie și să se vorbească mult despre retragerea ambasadorului Germaniei acreditat pre lângă S. Scaunul Apostolic. Știrea se con-

firmă și deja se designează și persoana, care va înlocui pre domnul Schlözer. Această persoană ar fi ambasadorul german din Bern, domnul Bülow. Repășirea domnului Schlözer este o urmare a etății sale înaintate: el este de 72 ani. Foile contrare Vaticanului au cercat să dea acestei repășiri o formă de demonstrație din partea Germaniei pentru politica ce o urmărește Vaticanul față cu Franța. Foile aceste au cercat să-și motiveze însinuările lor, provocându-se la foile oficiose și semificiose a Vaticanului, în special la „Osservatore Romano“ și la „Moniteur de Rome“, cari în timpul din urmă erau combătute cu totă puterea alianța întreită. Firesce că argumentul acesta nu alorază, vde-orece Vaticanul de repeșite ori a declarat, că nu răspunde pentru partea politică a foilor numite.

Germania.

Adunarea anuală a XXXIX a catolicilor germani se va ține în est-an în zilele 28 August — 1 Septembrie. În orașul Mainz. Pregătirile ce se fac pentru această adunare sunt grandioase. Abia s'a publicat convocatorul și deja mulți oameni s'au și însinuat că vor participa. Programul adunării încă nu e publicat. E însă cert, că și adunarea aceasta va fi totu atâtu de imosantă și de demnă, ca și cele precedente.

Rusia.

Diarul „Pol. Corresp.“ i-se scrie din St. Petersburg cu datul 8 Iulie, că ministrul de interne a pregătit un proiect de lege pentru combaterea „stundismului“. Stundismul este o sectă religioasă, formată din mestecătura a „ortodoxiei“ cu luteranismul. În înțelesul proiectului de lege amintit stundismul se declară de o sectă contrară statului și religiunii ortodoxe și dreptu aceea stundistii se eschidă dela toate funcțiunile publice. Mai departe se interdice

stundistilor să-și țină șerbitorii de religiunea ortodoxă. Proiectul de lege stătoresce pedepsele cele mai severe în contra persoanelor acelora, despre cari se va pute dovedi, că au întors ortodoxia la stursmă, precum și în contra celor ce ar' vorbi cu dispreț sau chiar și fără reverință despre religiunea ortodoxă. Proiectul acesta de lege în scurtu se va prezenta consiliului de stat.

Revistă politică.

Afaceri interne.

În parlamentu se află la ordinea zilei proiectele pentru regularea valutei. Vorbitorii tuturor partidelor s'au pronunțat pentru primirea în generală a proiectelor.

Numirea succesoriului lui Baross este iminentă. Noul ministru de comerț și de comunicație va fi secretarul de stat dela acel ministru Lukács Béla, care represintă ca deputat cercul electoral din Murășu-Oșorhei. Numirea lui Lukács Béla este întimpinată cu satisfacție, de-orece el ca secretar de stat a dat dovede destule, că este acasă în resortul ministerului de comerț și de comunicație și că prin urmare va pute conduce afacerile cum se cuvine.

Franța.

Ministrul Loubet era să se ducă la băi. Din incidentul unei întâmplări referitoare la politica colonială, camera a primit o ordine de a combătuta de guvern cu 287 voturi contra 150. Votul acesta al camerei a avut de urmare abdicarea ministrului de marină și pre urmă a guvernului întreg. La stăruința presidentului Carnot însă ministrul și-a retras abdicarea și numai ministrul de marină Cavaignac își părăsesse portofoliul, după-ce votul camerei mai cu semn în contra persoanei sale a fost îndreptat.

să-lu în știrea Domnului acolo, unde s'a dus. Ce-ți pasă fie de lume și de oameni, dacă îți ești dragă mie, stăpânului tău.

Îmi place nespuse de mult, să vedu cu câtă sprintenie și acuratețe îți implinesc tu lucrul tău. Noptea nu îți somnă, vara nu îți caldă, iarna nu vrei să scii de frig, pre vreme ploioasă capul nu îți se împreună, — precându eu? Bine mă scii tu: de-i caldă, nu-i bine; de-i frig, îi rău; de-i vreme noroasă, mi e somn; de-i vreme frumoasă e păcat să nu eu la preumblare, și așa în nesfrășit.

La arătătoarele tale li totu una, ori de suie la delu, ori coboră la vale, pre când eu uneori chiar și pre șes abia mai port trupul meu înlenevit.

De multe ori nu ar' strică, să fie și în lăuntrul meu o cordă, carea să-mi împintene și întărească voința în luptele, ce le are cu comoditatea, somnoroșia și alte soțe totu așa de vrednice.

Privind prin păreții teli de sticlă m'am adăncit adeseori în felii de felii de gânduri. Ochii miei erau așintiți spre anghira, corda și nenumăratele tale rotițe, dar' mîntea mea vedea alte anghire, alte corde și rotițe, vedea mașinaria internă a omului, și asemănă bacteriile inimei cu tic-tac-urile tale neconținute.

De aci treceam la sora cu pământul și cele alalte planete ale sale, și îmi închipuam, că sora este inima sistemului nostru solar, și rațele lui sunt arteriile, ce ne aducă lumina și căldura. Când inima acesta va înceta, se nu mai răspândescă lumină și

căldură, va veni mórtea cu suflarea ei de ghișă și va stinge viața tuturor ființelor de pre pământ.

Însă sistemul nostru, pre lângă totă mărimea lui, e numai un picur de apă față cu nenumăratele corpuri ceresci și față cu sistemele, ce mai esistă afară de el. Ore sistemele deosebite să nu alba nici o legătură întru ele? Și dacă au, unde e centrul sau inima lor?

Ce mic suntem noi pre lângă pământu, pământul pre lângă sora, sora pre lângă spațiu luminat de el, și spațiu acesta eraș ce neînsemnat e pre lângă universul întreg! Și totuși cât de mari suntem față cu lumea, ce s'a descoperit în timpurile mai nouă, față cu miliardele de ființe mici și nevedute, față de așa numitele bacterii, ce neconținut rod la rădăcina sănătății și vieții noastre, și nu înceta, până ce nu a încetat viața.

Și dacă așa de mici și neînsemnate s'au bacteriile omului, cu cât mai mic vor fi bacteriile unei musce, bacteriile unei furnici, și cu cât mai mic bacteriile bacteriilor ș. a. m. d.

De când césul a început să nu-mi mai umble bine, nu mai am tigna de mai înainte, ci și și nopte mă întreb, ce pôte fi cauza rēului sēu. Acuma vedu încă și mai bine, că nu mai pot fără de el, și fiindcă o vedu, mă legu, că pentru altceva decât pentru diresu, nu îl voi da din mână, și nimic nu voi schimbă la el, chiar și de s'ar' introduce timpul unificat.

Mă voi dedă eu și cu acea, ca la a 2-a învrtitură a arătătorului meu, în loc de I să cetesc XIII, în loc de II să dăc XIV șcl., și până mă voi dedă, voi luă întru ajutoriu degetele și voi numera pre ele.

Medicii ne spun, că toate bólele s'au pricinuite prin bacterii. Dacă bacteriile s'au cauza bólelor și pricinuitoarii tuturor relelor din lume, bacterii trebuie să fie cauza și la bóla césului meu.

După teoria medicală bacteriile numai atunci pricinuesc bóle, când s'au ivesc câte-o ocaziune binevenită, sau cum se dice, când omul are dispuziune spre cutare bóla.

Așa trebuie să s'au întemplat și cu césul meu, cu tóte că nu înțeleg, cum de dispuziunea sau aplicarea spre stricare s'au venit chiar' acuma după cele scrise de mine. Întimplare orbă să fie? Nu cred, pentru că nu cred în întimplare orbă.

Dacă esplicările de acuma nu vor alungă dispuziunea spre stricare și urmarea ei, neregularitatea în umbletu: vrind nevrind, îmi va căuta, să-lu dau pre mâna vre unui cesornicariu.

Cu vre-o câți-va floreni știu eu, că mi-se va mai ușura punga, dar' în schimb îi voi recomanda cesariului, să caute după bacteria horologica, și de le va descoperi, să-mi deie vre-o câte-va pre mână, ca să le sucesc gâtul după cea mai nouă metodă.

Eră pre venitoriu voi grijă, ca să nu mai scriu lucruri, cari pot să-mi dispună césul spre stricare.

Grecia.

Noul parlament grecesc și-a început lucrările sale Joi în 7 a. l. c. Ministrul președinte și de finanțe Tripicis a prezentat bugetul și a desfășurat tot-odată programul financiar al guvernului propunându crutați în suma de 7 milioane de drachme. În noul buget intratele sunt preliminate în 100,300.000 drachme era eşitele în 97,600.000 drachme. Va să zică după noul buget ar mai rămâne un plus de 2,700.000 drachme. Ministrul mai promite afară de celea duse încă și alte reforme, în special pre terenul dărilor, a manipulării tăbăcurilor și altele.

Corespondințe.

Sibiū în 6 Iulie 1892.

Multu Onorată Redacțiune a „Unirii“!

Cu nespusă bucurie prindu pēna în mână, pentru a Vē comunica unele momente elevatōre, ce aū emoționatū multū pre clerul nostru tractualū, pre inteligența și poporul gr. cat. din Sibiū, cu ocaziunea tinerii ședinței Senatului scolastic protopopescū din 30 Iunie a. c. st. n.

A fost o și acēsta în adevērū plăcută, o și mărețā și de sērbātōre, ce a lāsātū nu numai în inimile nōstre suvenirī neperitōre, dar pentru întregū tractulū protopopescū gr. cat. alū Sibiului ea va formā o și epocală, de carea posteritatea nōstrā cu plăcere își va aduce aminte în timpī mai târșii. În acēsta și memorabilā s'a sēvērșitū unū actū solemnū, unū actū de iubire și reverință față de bravulū, înțeleptulū și bine-meritatulū nostru protopopū gr. cat. *Ioanū V. Rusū*, carele ca unū adevērātū și bunū cărmaciū, ca unū bunū părinte și adictū fiū alū santei nōstre Biserice — în timpū de 30 ani ca capū alū acestui tractū protopopescū, ca parochū alū Sibiului și ca profesorū de limba și literatura romānā la gimnasiulū rom. cat. de statū din Sibiū, a sciutū să conducā cu tactū și prudență, cu zelū și abnegațiune, turma și mlădițele concredințe dñsulū, cătrā destinulū sēu și să lupte cu armele minții sale agere, pentru binele și fericirea popoulū nostru romānescū.

Campanele Bisericei gr. cat. din Sibiū signalisēzā la 9 ore a. m. începerea solemnității — începerea sērbātōrii iubilare. — Toți preoții tractuali, o mare parte a învățătorilor din tractū, o parte din inteligența romānā gr. cat. și o prea frumoșā cununā de Dōmne și Domnișōre din Sibiū în frunte cu amabilele Dōmne președință și vice-președință a reuniunii femeilorū pie pentru înfrumșetarea s. nōstre Biserice de aci, prea stimabilele Dōmne Maria Popū de Harșianū și Cornelia Surdū, cum și alte Dōmne și Domnișōre din Sibiū și afarā de Sibiū, toți și tōte în veșminte de sērbātōre și cu fețele pline de multāmire venirā, ca împreună să-și manifesteze iubirea și stima cum și să serbeze împreună cu iubilantele sērbātōrea sa iubilarā de 30 ani ca protopopū, parochū și profesorū în Sibiū.

Totulū nu înfățișā altū ceva, decâtū expresiunea celei mai profunde stimā, reverință și devotamentū, față de bunulū și demnulū nostru iubilante, carele ca pontificante încunjuratū de 4 preoți încărunțiți în via Domnului și unū lectorū, unindu-și rugăciuni

nile lorū înaintea s. Altariū cu acelorū de față, le înălțāu cătrā părintele luminilor de unde vine totū darulū celū deplinitū, întru conservarea sântății sufletesci și trupesci și întru îndelugarea vieții demnului iubilante.

În mijloculū s. Biserice pre o mēsā anume aședatā, se aflā acoperite sub o covertā albā trei obiecte de valōre, pre cari preoții tractuali și inteligența romānā din Sibiū, în sēmnu de recunoscință și iubire le aduserū dreptū cadoū demnului bărbatū.

Sānta misā persolvitā cu tōtā pietatea, ce caracterisēzā pre servitorii Domnului și însoțitā de tonurile melodiōse și armonice a celorū preșenți în formā de corū, cu multā esactitate și precisiune esecutate și terminatā cu Doxologia cea mare, nu a lāsātū nimicū de doritū.

Dupā terminarea s. Mise și a Doxologiei făcēndu-se opustulū îndatinatū, tinerulū nostru cooperatōrū Demetriū Deacū din Calvasērū, cu unū tonū blāndū dar oratoriū începū o frumoșā cuvintare, în carea arētāndū însemnătatea dīlei festive și schițāndū unele date din vieța demnului nostru iubilante, își întinde mână spre mēsā acum descoperitā, pre carea se aflā celea trei obiecte de valōre, și luāndū portretulū tablōū alū demnului iubilante arētāndū spre dñsulū dīse: *„Iată icōna Prea On. D-Tale! pre care clerulū tractualū și inteligența romānā gr. cat. din Sibiū — în sēmnu de recunoscință și devotamentū Vē oferescē dreptū suvenirū, păstrāți-o! ca posterioritatea și cei ce V'a iubitū și Vē iubescē, contemplāndu-o — în ea să vadă și să admire faptele și virtușile, ce Vē caracterisēzā.“*

Apoi luāndū în mână cutia în care se aflā o pēnā de aurū, deschidēndu-o și oferindu-i-o dīse: *„Aici își este arma cu carea Te-ai luptatū din tinerețe pentru nēmulū Tēu, prinde-o cu aceea-și demnitate în etatea-ți bētrānā, pentru a scrie mai departe faptele mărețe ale multū cercatului nostru poporū.“*

În fine luāndū în mână adresa de felicitare și oferindu-i-o dīse: *„Uniți în principii, uniți în simțiri venimū a-ți oferi celea mai călduroșe și sincere expresiuni de felicitare la dīua iubilarā, ce multū amū așteptatū. Primi-ți-o ne rugāmū cu aceea iubire și afecțiune, cu cari noi toți ađi Vē-o oferimū.“*

Dupā acestea prea iubitulū nostru iubilante plinū de emoțiune multāmescē în cei mai călduroși termini clerului tractualū și inteligenței romāne gr. cat. din Sibiū, pentru iubirea manifestatā cu acēstā ocaziune și pentru însemnatele și multū cuprinđtōrele obiecte oferite, rugāndū pre Dumneđeū ca să-și verse darulū sēu preste toți, ca împreună lucrāndū să putemū adauge cāte o petricică la marele edificii culturalū alū națiunii romāne, spre înflōrirea s. nōstre Biserice, înaintarea culturei și spre prosperarea nēmului romānescū.

Dupā terminarea acestora eșindū din s. Biserica toți în corpore, ne-amū dusū în locuința iubilantelū, unde preotulū nostru gr. cat. din Bōrta *Paulū Popescu*, gratulāndū în numele preoțimii tractuale, a rostitū o poesie gratulātōre compusā de dñsulū anume spre acellū scopū. — Apoi urmāndū ședințele senatului scolasticū, protopopescū și alte agende, după terminarea lorū pre la 6 ore p. m. toți în frunte cu demnulū nostru iubilante, ne-amū întrunitū la o convenire colegialā în restaurantulū „Novara“, unde firesce

nu aū lipsitū nici toastele îndatinatē cu asemenea ocaziuni; ērā la 9½ ore sēra fiesce care s'a depārtatū la ale sale.

Ast-felū s'a terminatū solemnitatea dīlei dela 30 Iunie a. c.

Alū Prea On. D-Vōstre stimātōrū,
Ioanū Ghișoiū,
preotū gr. cat.

Lugoșū, 7 Iulie 1892.

Onorabilā Redacțiune!

Vē rogū a publicā în „Unirea“ protocolulū adunării protopopesci alū districtulū Lugoșū. Decisiunile sinodului suntū destulū de importante, pentru ca să fie cunoscute de toți Romāni.

Protocolū

luatū în adunarea protopopescā din Districtulū protopopescū gr. cat. alū Lugoșului și-nutā în 30/18 Iunie 1892 în localitatea scolasticā gr. cat. din Lugoșū, preșenți fiindū M. O. D. Vincențiu Grozescu protopopū cercuale, On. Adamū Blăjescu parochū în Perulū, On. Dimitrie Pap, parochū în Belințū, On. Petru Bustea parochū în Nevrincea, On. Titū Domșa parochū în Valea-lungā, On. Vasiliū Petroviciū preotū în Coșteiu-mare, On. Iuliu Rață, cooperatōrū în Lugoșū și On. Iulianū Suciū administratōrū în Dobrești.

Obiectulū:

Deliberarea și aducerea decisiunilorū meritōre referitōre la Intimatulū Consistorialū alū Episcopiei Lugoșului dtā 17/5 Martiū 1892 Nr. 490 cu privire la In. Ordinațiune ministerialā dtā 13 Februariū 1892 Nr. 197 despre repausulū de duminēcā conformū Art. de lege. XIII din 1891.

I.

M. O. D. Protopopū Vincențiu Grozescu la timpulū indicatū deschide ședința adunării protopopesci cu o vorbire, prin care a trecutū biserica popoulū romānescū în decursulū vēcūrilorū, cum aceea bisericā neîntreruptā a fostū asupritā de alte nēmuri, și anume de Greci și în urmă de Slavi și Sērbī, până ce în urmă prin dispusēțiune dumneđescā se luminā poporulū romānescū, a părășitū rātăcirea din trecutū, și s'a întorsū în parte considerabilā ērāși la sinulū bisericei romānesci, legea străbunilorū sēi și lēgānulū originei sale.

Adunarea protopopescā cu simțēmintē vii de plăcere și entusiasmū a primitū disertatiunea cetitā.

II.

Dupā ce ast-felū presiulū a deschisū ședința, notarulū districtualū cetesce amintitulū Decisū Consistorialū și apoi se începū debaterile și deliberările din punctū în punctū alū decisului, și anume la punctulū

1. Cari suntū motivele și cauzele adevērate, de nu se observā legea Art. XIII din 1891 despre repausulū de Duminēcā.

Adunarea protopopescā recunōscē cu durere adāncā, că repausulū de Duminēcā nu se ține din motive și cauze diferite, și anume defectulū simțului religios și moralū; apoi indiferentismulū religiosū alū inteligenței, nepāsarea și esemplulū rēu alū claselorū mai civilizate, ba chiar de regulā a auctoritățilorū și conducătorilorū societății, cari înșii nu cercetēzā biserica, ba ce e mai multū, clasele inteligente și din profesiune propagā indiferentismū, ateismū și urā contra lui Dumneđeū, contra bisericei și contra clerului.

Cătră acestea se adaugă și nepăsarea clerului, care fără nici un zell numai după forme esterne umblă, ca din datină își implinesc chemarea, și anume, preoți neenumerați în serbătorii și duminică facă așa numitele clace, unii preste totu nu predică de feiu, alții sunt preste măsură iubitori de materialism, care le absorbă totă atențiunea și activitatea.

Tote aceste rele se pot vindeca numai prin o instrucțiune radicală religio-morală.

2. La alu doilea punctu, că poporul nu ține serbătorile și duminicele, nu ascultă S. Liturgie ci-și petrece timpul cu alte lucruri netrebnice. Adunarea protopopescă asemenea o recunoște cu durere, însă cauzele sunt totu cele de susu, și apoi sărăcia generală a poporului românesc, și mai multă *virturile*, căci cu durere trebuie să se constateze, că în multe comune însuși așa numiții chineji (juđi comunali) țin în arandă virturile. Remediu contra acestor rele este erăși numai cultura religio-morală.

3. Față de păstrarea posturilor, adunarea protopopescă constatăză cu bucurie, că acelea sunt observate și păzite în protopopiatul gr. cat. alu Lugoșului.

4. Adunarea decide despre catechisare ast-felū: Tineretul adultu numai așa va luă parte la catechisare, dacă se voru luă dispusēiuni prin auctoritățile publice, ca preste totu jocurile să fie oprite, dacă tineretul nu a fostu de diminēță la biserică spre a luă parte la catechisare.

5. Cu privire la școla de repetițiune adunarea protopopescă constatăză, că aceea după împrejurările poporului românesc nu se pōte ținē tocmai conformu legii, ci aceea numai așa pōte avē efectū, dacă eră prin auctoritățile politice se voru constringe pruncii dela 12—14 ani a cerbēță școla poporală de tote ȃilele.

6. Reuniuni de sodali și de femei nu sunt pre sate, ci sunt așa numitele coruri vocale, cari sunt în dezvoltarea loru modestă.

7. Față de propunerea mijlocelor folositoare și conducătoare la scopu, ca legea precitată să se pōtă efectui cu succesu:

Adunarea protopopescă este de părere, ca auctoritățile publice să esecuteze cu totă rigōrea legea citată, și însuși dinsele să o observeze cu totă sântēnia; eră adunarea protopopescă se dechiară cu solemnitate, că ea stă ori și cându la dispusēiunea înaltului guvernū diecesanū.

Demetriu Grecu,
notariu.

Vincențiu Grozescu,
prot. gr. cat alu Lugoșului.

Urmēză subscrierile. ¹⁾

Invitare la prenumerațiune.

Cu 1 Iuliu st. n. s'a începutu abonamentu nou la „Unirea“. Prețurile sunt însēmuate în fruntea foii.

Rugămū deci pre onorații nostri abonenti, să-și achiteze abonamentele restante, să ne trimiță prețulu abonamentului nou anticipativu și să ne câștigate și abonenti noi. Din partea noastră nu va lipsi nici o ostenelă pentru a face, ca „Unirea“ să corēspondă tuturor așteptărilor îndreptățite.

Redacțiunea și Administrațiunea
„Unirii“.

¹⁾ Regretămū, că spațulu nu ne permite a publică și vorbirea frumoasă de deschidere a P. O. D. Vincențiu Grozescu. Red.

Nr. 162—1892.

Convocare.

În conformitate cu prescriesele §§-loru 14 și 21 din statutele Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, adunarea generală pentru anul curentu se convocă prin acēsta în opidulū Blășiū pre 7 Augustu st. n. (26 Iulie st. v.) și ȃilele următoare.

Aducēndu-se acēsta la cunoscința publică, invitămū pre toți membrii Asociațiunii a luă parte în numărū cātu mai mare la ședințele adunării.

Sibiū în 7 Iulie 1892.

Presidiulū Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū:

G. Barițiu,
președinte.

Dr. I. Crișianū,
secretariu II.

Noutăți.

Dăruiri preagratiōse. Maiestatea Sa a dăruit din Casseta privată parochiiloru gr. catolice *Măndrade* 100 fl., *Bădăcină* 100 fl. și *Șigă* 100 fl. pentru scopuri bisericesci și școlare.

Numire. Dlū Dr. Ioanū Jurca, vice-procurorū în Caransebeșu, este numitū jude la tribunalulū din Caransebeșu.

Logodnă în casa domnițore. Archiducēsa *Margareta Sofia*, fēta cea mai mare a archiducelū Carolū Ludovicū, s'a logoditū în Reichenau cu principele *Albrecht* de Württemberg.

„Iulia“ cassă de economi societate pre acți cu reședința în Alba-Iulia și-a începutu activitatea sa în 15 Iulie n. a. c. Spre orientarea celorl interesati.

Concursu pentru stațiuni docentale. Cu terminulū de 1 Augustu a. c. se escrie concursu pentru următoarele stațiuni docentale și cantorū-docentale: I. *Protopopiatulū Catinet* staț. cant.-doc. din *Cămărașulū-deșertū* cu emolumentele: 120 fl. (din repartițiune), 1 grădină de 2 cară de fēnū, 30 metrete cucuruzū à 16 cupe, terțialitatea din stolă = 30 fl. 2. Staț. doc. din *Fiscutū* cu emolumentele: 150 metrete (litre) de cucuruzū (din magazinulū școlei), 13 jugere arătorū și fēnațū computeate în 60 fl., 26 fl. pentru 80 punți lardū și terțialitatea din stolă = 40 fl. 3. Staț. cant.-doc. din *Năoiū* cu emolumentele: 150 fl. din repartițiune, 50 fl. din casa alodială, terțialitatea din stolă = 30 fl. 4. Staț. doc. din *Ormenișulū de câmpie* cu emolumentele: 100 fl. din repartițiune, 100 metrete cucuruzū à 16 cupe, și 100 punți lardū. 5. Staț. cant.-doc. din *Sermășulū-mare* cu emolumentele: 150 fl. din repartițiune, 2 jugere arătorū computeatū în 15 fl. și terțialitatea din stolă = 35 fl. 6. Staț. cant.-doc. din *Sermășelū* cu emolumentele: 95 fl. din repartițiune, 25 fl. din cassa bisericei, 2 grădini și 6 jugere arătorū computeate în 65 fl. și terțialitatea din stolă. II. *Protopopiatulū Sibiulū*: 1. Staț. doc. din *Sibiū* cu emolumentele 250 fl. din cassa școlei, 7 metri cub. lemne. 2. Staț. doc. din *Bradū* cu emolumentele: 66 fl. 66 cr. din cassa alodială, 100 metrete à 16 cupe cucuruzū, 56 fl. din repartițiune și 15 fl. pentru lemne. 3. *Ghișăde-josū* cu emolumentele: 200 fl. din cassa alodială, grădina școlei și lemne de focū computeate în 20 fl. 4. Staț. cant.-doc. din *Șaldorțū* cu emolumentele: 100 fl. din repartițiune, 52 fl. din cassa alodială, grădina școlei și 4 orgii lemne computeate în 30 fl. și terțialitatea din stolă = 18 fl. 5. Staț. doc. din *Hamba* cu emolumentele: 132 fl. din repartițiune, 35 metrete bucate din magazinulū școlei, 5 orgii lemne și grădina școlei computeate în 36 fl. 50 cr. III. *Protopopiatulū*

Cojocnei: 1. Staț. doc. din *Aitonū* cu emolumentele: 200 fl. din repartițiune. 2. Staț. cant.-doc. din *Găddalinū* cu emolumentele: 142 fl. din repartițiune, 32 metrete mari de cucuruzū, 34 ȃile de lucru. Venitele stolarī = 17 fl. 3. Staț. cant.-doc. din *Ghirișulū-romānū* împreunatū cu docentura ambulāntă din *Vaida-Cămarășū* cu emolumentele: 163 fl., 25 metrete (litre) bucate, 25 ȃile de lucru, venitele stolare = 15 fl. În tote stațiunile enunērate se află și cuarțirū liberū și în cele mai multe și grădină de legumī și pomi.

Cursū de stupăritū. Cursulū estraordinarū de stupăritū, ținutū în Vermeșū de domnulū protopopū *Ionū Vulcanū*, s'a terminatū în 30 Iunie. Aū participatū 11 docenti și unū preotū. Domnulū Protopopū *Vulcanū* a dezvoltatū unū zell deosebitū în instruirea participanților la cursū și a ajunsū la succese întru adevērū surprindētoare. Pre lângă acēsta a mai și intrunitū pre cei participanți de repetite ori la masa sa și în sfârșitū i-a dăruitū pre fiesce care cu cātu unū roiū de stupū. Numele celorl ce aū participatū la cursulū acesta de stupăritū suntū: *Pavelū Munteanū*, docente în *Vermeșū*, *George Murgu*, docente în *Zgribescū*, *Iuliu Boldoreanū*, docente în *Vișagū*, *Ionū Ionescu*, docente în *Ișgariū*, *Alesandru Giuca*, docente în *Marcoveți*, *George Ogercinū*, docente în *Jebelū*, *Valeriu Popoviciū*, docente în *Petromaniū*, *Constantinū Toma*, docente în *Ghiladū*, *Petru Iorgoviciū*, docente în *Vardia*, *Iosifū Micleū*, docente în *Rafna*, *Avelū Popū*, preotū și docente în *Ticvaniu-lū-micū*.

Esposițiune universală la Paris. Președintele *Carnot* a subsēmnatū unū decretū, prin care se statorisce ȃiua deschiderii esposițiiei universale, ce se va aranją în Paris. ȃiua acēsta este 15 Maiū 1900.

Cholera. În *Rusia* cholera se estinde totū mai departe. Casurile de mōrte se facū totū mai numeroșe. În *Paris* s'a ivitū forte multe casuri de așa numita cholera nostras. Casurī de cholera s'a anunțatū și din *Berlin*, *Constantinopolū* și de pre airea. Se desminte însă adevēratatea acestorū sciri. În fața pericolului iminentū aprōpe tote statele aū luatū măsurile profilactice celea mai estinsu, numai la noi nu s'a făcutū încă nimicū, cu tote că condițiunile igienice de pre la noi încă lasă destulū de doritū. Aci amū dorī să vedemū energie!

Grindina a causatū erăși daune enorme prin multe locuri. Ast-felū în apropierea *Blășiului* hotare întregi aū fostū nimicite tocmai în ajunulū secerii.

Erupțiunea vulcanului Aetna în dimensiuni totū mai mari. Sēmēnătorele aū fostū devastate până la o întindere forte mare. Vieți omenesci n'aū peritū.

Ravachol, vestitulū anarchistū, urzitorulū atătorū atentate și omoruri, și-a aflatū în sfârșitū resplata meritată. Tribunalulū din *Montbrison* l'a condamnatū la mōrte și senciunța a și fostū esecutată. *Ravachol* a fostū guilotinatū.

Catastrofă îngrozitoare. La scaldă *St-Gervais* din *Elvetia* s'a întâmplatū o catastrofă teribilă. Scaldă *St-Gervais* zace la pōlele muntelū *Montblanc*. O lavină s'a ruptū de pre munte și cu o repețiune infricșată s'a rēsturnatū asupra localității de scaldă *St-Gervais*, nimicindū tote casele afară de una. Lavina continuāndu-și calea sa destructivă, a nimicitū saū în parte saū cu totulū încă vre-o cātuva comune. Până aci numărulū victimelorū nu este încă constatatū. Se crede însă că se va urcă la 200.

Casū de mōrte. *George Ioanoviciū*, conducătorulū Reuniunii de consumū din *Blășiū*, a reposatū în 11 Iulie n. în etate de 52 ani. Pre reposatulū ilū jelesce tristatada soție împreună cu șese fi și numeroșe rudeni. — Mōrtea grabnică și neașteptată a regretatului *Ioanoviciū* a impresionatū adēncū *Blășiulū* întregū. Condolița generală s'a pututū vedē cu ocașiunea înmormintării sēvârșite în 13 Iulie, la care putemū ȃice, că aprōpe inteliğința întregă a participatū. Dorimū și noi jelniceii familie mângăiere și alinarea durerilorū.

PARTE SCIINTEFICĂ-LITERARĂ.

Unirea bisericii române din Ungaria și Transilvania, dară mai ales din părțile bănățene ale dieceșei Lugoșului.

(Continuare.)

Mai susu deja s'a amintit, că relațiunea episcopului este fără dat, deci nu se pôte sci, că ore care dintre reprezentările din întrebare este cea dintâia? Din parte-mi cugăt, că cea despre statul dieceșei este făcută de-odată cu rugarea de mai susu, și care se pôte considera ca și memorialul prin *Neffzern* recomandat, ori dora aceea relațiune este mai târzie, de-orece în punctul 1 al acelei relațiuni ocuru totu acele expresiuni, ca și în însa-și rugarea; se cere însă și mai multu, adică înființarea episcopiei, ceea ce presupune o mișcare cu multu mai estinsă a Unirii. Lipsese însă din aceea relațiune provocarea la specificarea preoților neoconversi, despre cari se afirmă, că cu ceva mai înainte de an. 1736 să se fi întorsu la Unire.

Fie ori cum, destul că rugarea Episcopului a avut rezultatul dorit. Căci: Maiestatea Sa prin Secretarul aulic *Neffzern*, cu dat 31 Dec. 1736 îndrumă oficiulul cassei centrale banatice, ca pre basa specificățiunii date și propuse prin Episcopul Falkenstein, pentru fiesce care preotul acolo numit în particularu se estradeie decretu propriu de denumire, și pre sama acelora, din fondul stipendiilor, începându din 1 Ian. 1737 în 4 rate anuale să esolveze 720 fl., specificându-se pentru fiesce care preotul suma asēmnată.

Specificarea aculă la scrisoarea acēta sună ast-felū:

Was nachfolgenden ex Schismatismo zur Cath. Religion Convertirten Geistlichen Monathl. respective, und Jährlichen zur Unterhaltung ex Administratione ausgeworfen, und aus der Bannatischen Haupt-Cassa in 4-taligen Ratis à 1-a Januarii 1737 bezahlen zu lassen resolvirt worden.

Priester H. Petronio Poppovich, Monathlich 12 fl. 30 kr., Jährlich 150 fl. Gregorio Student, M. 2 fl., J. 24 fl. Popp Opra zu Murany, M. 4 fl., J. 48 fl. Popp Joan zu Keszintz, M. 4 fl., J. 48 fl. Popp Nicola Nedelcovich zu Finthas, M. 8 fl., J. 96 fl. Popp Domitro Joannovich zu Facset, M. 4 fl. J. 48 fl. Popp Andreas von Fisziesch, M. 6 fl., J. 72 fl. Popp Giorgi Illin zu Gollez, M. 4 fl., J. 48 fl. Gregorio zu Komoristie, M. 4 fl., J. 48 fl. Mihuză zu Kakova, M. 4 fl., J. 48 fl. Popp Giorgio zu Fenlock, M. 4 fl., J. 48 fl. Popp Georgio Poppovich zu Fenlock, M. 4 fl., J. 48 fl. Summa M. 60 fl. 30 kr., J. 720 fl. Temesvar den Lezten Xbris 1736. J. b. v. Neffzern.

Din specificarea acēta interesantă ne convingemū a) despre aceea, că ce salarū aveau preoții uniți înainte de acēta cu 155 ani. Anume: că 8 preoți aveau câte 4 fl. lunarū sau 48 fl. la anū, 1 avea 6 fl. lunarū sau 72 anualū, 1 avea 8 fl. lun. sau 96 fl. anualū, și numai unicul preot din Timișoara *Petronie Petrovich* avea 150 fl. ca și alți preoți rom. cat.; precându studentul sau diacul lui *Petronie* avea numai 24 fl. anualū; b) despre aceea, că în care parte a Bănatului eră mai lătită Unirea. Dara ca să cunoșcemū, acēta și mai lămuritū este să mai însemnāmū următoarele:

Mai înainte am amintit, că salarul celor 12 preoți s'a statorit pre basa specificului și conspectului alăturat la rugarea Episcopului de dtū 6 Iuniū 1736.

Cu dtū 30 Dec. 1736 însă se compuse o specificățiune subscrisă de *Petronie Popoviciu* preotul în Timișoara, și prin studentul sau diacul (crâșnicul) lui *Potronie Gregoriu Popoviciu*.

În conscripțiunea acēta, afară de cei însemnați în specificul alăturat la ordinațiunea camerei aulice, și afară de *Petronie și Gregoriu Popoviciu* și preoții acolo suscepti,

să mai amintescū încă 6 preoți și un diacul. Adecă: din Sacoșul Turcescu, Făgetu, Vizma, Serezani, Glavna, 2 preoți dela *Kymeresci*, Oradea-mare și mai un diacul din Timișoara. Pentru toți aceia apoi se proiecteză ca din 1 Octobru 1737 să se aseneze salarū în proiectul preliminaru însemnat. Specificățiunea și proiectul sună așa:

Specification derer Popen welche zu der Röm. Päbstl. und Unitischen Religion kommen sein, als Nemlichen, Popa Todor von Türkisch Sakosch, Popa Nicollay von Facset, Popa Opra von Murran, Popa Dumitra von Facset, Popa Juon von Kessintz, Popa Georgy Illin von Kadar, Popa Gregory von Komorista, Popa Mihuză von Kakova, Popa Ispas welcher den 15-ten Augustu gestorben in Wissma, Popa Andre von Fisesch, Popa Dumitre von Zerressan, Popa Juon von Kimmerest, Popa Michael von Glamma, Popa Georgy von Fenlak, Popa Gregory Petrovitz von gross Wardein, Vigenty Diacon Welcher dahier, Dregan Knees von Kimmerest nebst diesen Leuthen und dem gantzen Dorf. Das Dorf Glama, Knees Petruz Floria, Stephan Bahamia Ivashko, Stephan Martinesku, Martin Marko, Petru Jurkonell, Grossa Martinko nebst dem gantzen Dorf, welche mit unirt werden. Und ich Verordneter unterthänig fussfälligster Priester und Kirchen-Diener Ihro Excell. und gnaden nebst meiner angehörig Kirchendiener *Petrony Popovitz* und *Gregory Popovitz*.

Unvorgreifliches Project.

Was denen Neu-Unirten, und zu Unserer Rom. Cath. Religion übergetretenen Respective Poppen und Clericis vom Ersten 8bris inclusive Lauffenden Jahrs, und so fort Monathl. zu ihrer Ehrlichen unterhaltung gegeben, und Bezahlt werden könnte. Als Primo dem *Petronio Poppovich*, als welcher Bishero nur Monathlich 10 fl. genossen, weilen Er aber zum öfteren verschiket, auch von denen zu Zeit zu Zeit pro Instructione herein kommenden Poppen einen grossen uberlauf hat, auch sonst in disen Vorsehenden Unions werk einen Besondern Eyfer Bezeuget Monathlich 12 fl. Secundo denen 3 Pfarrern, welche wütklich als solche in denen Dorfschaften, Benantlich *Poppa Joann* in *Kymerest*, *Poppa Michael* in *Glavna*, *Poppa Demetris* in *Szereszan*, Anstatt derer von denen hohen stellen verwilligten Jährlichen 100 fl. Einen Jeglichen 84 fl. so auf das Monath vor einen Jeden Betragt M. 7 fl. Dann dem *Poppen Nicolao Nedelkovic* von *Firitschhas* welcher des Protopopen dienste versiehet M. 8 fl. Den *Poppen Opra* von *Murany* M. 4 fl. Den *Poppen Demetrio Joanovich* von *Facset* M. 4 fl. Den *Poppen Joann* von *Kessinz* M. 4 fl. Den *Poppen Georgio* von *Golex* M. 4 fl. Den *Poppen Gregorio* von *Komoristia* M. 4 fl. Den *Poppen Michuză* von *Kakova* M. 4 fl. Den *Poppen Andrea* von *Fisessh* so hier zu Verbleiben hat M. 6 fl. Den *Poppen Georgio* von *Fenlack* M. 4 fl. Den *Gregorio* in *Temesvar* M. 2 fl. Den *Poppen Georgio Popovich* von *Fenlack* M. 4 fl. Hierbei kommet auch noch ferners anzumerken, das in der vormahls eingegebenen Specification umb 4 Personen mehrer seyen aufgezeichnet gewesen, weilen nun aber Einer hiervon Gestorben, die drey Übrigen aber Ihres mir nicht allzu wohlgefälligen Lebenswandels halber dimittirt worden, als seyed sie in gegenwärtigen aufsatz ausgelassen worden."

Combinându acum cele 2 specificățiuni și conscripțiunea, ne vomū convinge, că în anul 1736 în Bănatu au fostū 19 preoți și 2 diaconi cari după preliminarul din 1737 aveau la olaltă o plată anuală de 972 fl.; și afară de acēta, că Unirea eră lătită mai ales în jurul *Timișorei*, *Lipovei*, *Aradului*, *Făgetului* și în partea mēdjiānă pre la *Oravița*, *Verșetū*.

În fața conspectelor de mai susu trebuie să reflectāmū la două împrejurări bătătoare la ochi. Și adică:

1. că pre cândū în specificarea din 1736 despre *Petronie Popoviciu* se afirmă, că are lunarū 12 fl. 30 cr.; pre atunci în proiectul celū din 8 Octobru 1737 se dice, că până aci ar fi avutū numai 10 fl., deci i-se proiecteză 12 fl. De aci s'ar vedē, că acelu preliminaru este compusū încă înainte de an. 1736;

2. că preoții din *Kymeresci* (*Temesesci*), *Glavna* și *Serezani*, cari până aci avurā laolaltă numai 100 fl., de aci înainte fiesce care să capete câte 84 fl. sau laolaltă 252 fl. Cândū s'au asēmnatū cei 100 fl., în lipsa documentelor, nu se scie.

Să vedemū acuma, că ce s'a alesū cu cestiunea înființării episcopiei gr. catolice în Bănatu?

Cestiunea acēta de mare însemnătate încă și-a aflatū resolvarea sa la anul 1738. Anume Maiestatea Sa împēratulū Carolū alū VI-lea în scrisoarea sa de dtū 10 Maiū 1738 esmisă către Administrațiunea banatică, edice și aprobă înființarea acelei episcopii unite.

În acēstă rezoluțiune maiestatică, după ce se premite, că pentru stabilirea s. Uniri deja în Transilvania a fundatū reședință episcopescă, mănăstire pentru întreținerea unui numărū mai mare de basilii și trei locuri în propaganda pentru alumnū, prin ce în Transilvania s'a pusū temeiū pentru promovarea s. Uniri, și înflorirea pietății și a științei teologice; adauge, că din îndemnul său propriu a datū mandatū, ca aceea-și Unire de după exemplul din Transilvania, și în părțile noi aquisite să se promoveze. Nu numai, fără după propunerea făcută prin consiliul belic și a camerei aulice, și după ascultarea și învoirea episcopului *Cianadului B. Falkenstein*, resolvēză, ca pentru asigurarea intențiunii sale, începutul să se facă în Diecesa *Cianadului* prin aceea, că spre acēstū scopū să se înființeze o episcopie greco-catolică unită, independentă de episcopul *Cianadului* de ritū latinū. Jurisdicțiunea acelu episcopū să se estindă nu numai în Diecesa *Cianadului*, în întregū Bănatul și în partea Ungariei dincolo de *Murēșul*, ci și în regatul *Sērbiei* și *Romāniei* de atunci, și preste acēta să fie în vigore până atunci, până cândū amēsuratū aședămintulū și succesulū bunū și a promovării Uniri și în acelea țeri, se va vedē necesitatea înființării episcopateilor deosebite de acela-și ritū și pentru acele țeri.

Lângă episcopatū mai întemeiedă locuri pentru 8 preoți sau călugări, cari amēsuratū instituțiunii ritului orientalū, în locū de Capitulū sau canonicū, să fie întru ajutorul episcopului la funcțiunii episcopesci, și la instruirea tinerimii.

Mai încolo ordinēză, ca biserică catedrală, reședință episcopescă și mănăstirea, să se edifice între *Sērbia*, *Bănatū* și *Romānia*, adică în *Moldova* (*O-Moldova*) sau *Uj-Palanka*, sau într'aceea-și reședință și mănăstire să pōtă fi și unū alumnatū de o cam dată numai pentru 12 studentū, cari vorū fi de a se pregăti pentru statul clericalū. Acoperirea speselorū pentru edificarea bisericii catedrale, a reședinței și mănăstirii dispune a se face din venitele intercalare a episcopiei rom. cat. din *Oradea-mare* rămase după episcopul *Lusinczky* dela *Oradea-mare* (†1733), din lăsamintulū episcopului *Okolicsanyi* (†1736) dela *Orade* si din cassa țerii. Dorește ca edificările din cestiune *) să se începă, dară mai întâi să se sustērnă unū planū la consiliul belicū și la camera aulică. Zidirea să se facă

*) A existat încă și pre timpul Avarilor unde s'au concentratū șanturile Avarilor. *Griselin* »Geschichte des Temesvarer Banats. Wien 1780 p. 12.

*) O parte anumită a venitelor episcopesci rom. cat. din *Oradea-mare*, încă și în sensul ordinațiunii mai înainte din Ian. 1744, și 29 Augustū 1759, erău destinate pentru scopul promovării s. Uniri, încatū adică 17 mil floreni putē reținē episcopul pentru masa episcopescă, eră restulū pre lângă rațiunul conștiințose trebuia să-lū folosescă în incrementum religionis bonumque unionis. Cfr. Decr. de denumire a Episcopului rom. cat. *Patachich* din 1759 la *Keresztury* o. c. pag. 150, 155.

sub supraveghierea episcopului Cianadului apoi a episcopului nou denumind, și a oficiului camerală, care va purta și socota. Până la efectuarea zidirii lasă, ca pentru locuința episcopului să se conducă o casă.

Pentru intertențiunea episcopului *titulo mensae* din cassa parochială să stătorească o sumă de 2000 fl. anuală, era *titulo cathedralis* dela fiesce care preotă unită anuală 1 fl. Pentru susținerea călugărilor să asemnăză 1000 fl. anuală, era pentru tineri 500 fl. dela erarū. Pentru asigurarea și stabilirea acestor dotatiuni, se dă ca fondū immobilū și hipotecă, dominiul ținătorū de Provisoratulū Tokaj din Ungaria, anume: *Monostor-Paly, Püspök-ladány, Tégls, Vencselo, Rakomiz, Timár, Balsa, Korad, Bód*, ambe porțiuni dela *Nadudvar, Szovat* cu prediele *Teder, Böcken și Hott*, și încă așa, că de cumva aceea dotatiune nu s'ar subministră regulatū din cassa provisoratului dela Tokaj sau dela Arendatorū, atunci Episcopulū fără procesū îndelungatū să o pôtă iscasă din domeniile acelea erariale. De-odată se dispune, ca despre această fundațiune, prin cancelaria ung. aulică să se *estradee diploma recerută*. În urmă după ce se mai însamnă, că față de persona și denumirea episcopului unită și a monachilorū, se va face dispusețiune, se edice ca principiu, că în viitorū pentru promovarea Unirii, fiesce care parochū gr. cat. care va profesă unirea, și va fi aședatū în parochiile diecesei celei noue, din cassa parochilorū, va avé unū salarū sistemisatū de 100 fl.

Acesta este în resumatū cuprinsulū resoluțiunii împărătesci. ¹⁾

(Va urmă.)

Veziņas.

Istorisire de Nic. T. Zorilă
(Continuare.)

Sórele a răsăritū. Caldele lui rađe brăzdéză și imprăstie negura cea desă. Picătorele de rouă disparū de pre frunđele arborilorū. Insectele orī câtū de neinsemnate și mititele, se vedū umblândū cu vioiciune. Paserile cântătoare facū de răsună brădetulū. Rađele sórelui deviuū din ce în ce mai calde. Întrégă natura parcă dice: „Uite, ce frumósă m'a făcutū Ziditoriulū tuturorū!”

Atunci omulū, care-i cunósce tóte taínele, se pune la umbra unui arbore pre érba verde și-o admiră — o admiră, căci e frumósă și e vrednică de admiratū.

Acești ómenī nu facū așa.

Cu ură și rēsbunare pătimaše staū față în față, să se nimicēscă.

Doi vulturī urieși, alū Alpilorū și alū Carpațilorū, își sfășiu carnea și penele, pre carī unū orcanū îngrozitorū le învirte sute de anī în jurulū pământului. Apoi érá-și le aședă pre loculū luptelorū de odinióră ca puii vulturului carpatinī, învinsū în bătăe, să-și facă cu ele unū cuibū caldū.

Să intrerupemū continuarea acestorū rindurī.

„Acum sciū destulū,” dice Dapix cătră sentinela cea bētrână. „Bagă de samă la tóte mișcările inimicilorū. Dacă prinsonierulū se va rentóree, condu-lū la Cotiso. Elū ilū va băgă éráși în închisóre.”

Cu aceste vorbe plēcă într'unū sufletū la domnulū seū.

¹⁾ Cfr. și Oltványi o. c. p. 27. Sub Maria Teresia plata preoților din Bănatū s'a stătoritū în 300 fl., anume 200 fl. congruă, în banī gata, în locū de 100 fl., 15 căpțe de fēnū, 15 măsurī pos. de grăū și atăta cucuruzū, 15 stānginī de lemne și 15 acove de vinū. La anulū 1808. prin convențiune închiatā cu episcopate s'a stătoritū ca congruă 200 fl. 5 clāi de fēnū à 15 mājī, 50 măsurī poson. de cucuruzū și grăū, 30 măsurī poson. de ovēsū, 24 stāngeni de lemne și 24 acove de vinū. La acestea la an. 1772 prin Erarū s'a mai datū 4 jugēre de pământū. Camera a voitū să dea o sesiune întrégă, dară atunci n'a trebuiū preoțimī.

Veziņas ilū așteptă cu nerăbdare.

„Ce noutăți, căpitane Dapix?” ilū întrebă zărindu-lū.

„Destulū de rele pentru noi,” îi rēspunde acesta abia rēsufândū. Inimicilorū le-au sositū ajutore însemnate. Astă-nópte au încunjuratū pădurea cea de brađi și din lemnele de acolo facū o întăritură apērătoare. O jumătate de legiune lucră la ea cu o grabă ne esplicabilă.”

„Prinsonierulū s'a rentórsū?”

„Încă nu! Ilū așteptămū în totū momentulū.”

„Alérgă și dă de scire tuturorū căpitanelorū, să se adune pre zidulū cetății la unū sfatū de rāsboiū. Eū îi așteptū acolo.”

În scurtă vreme tóte căpeteniile armatei, încredințate cu apērarea capitalei, staū pre zidulū ei ținēndū unū mare sfatū de rāsboiū. Fiesce care cunósce starea critică a lucrului.

„Generalulū meū,” dice Dapix sosindū celū de pre urmă. „Așteptū celealalte porunci ale tale.”

„Vē mulțamescū, iubiții mei căpitani, pentru graba, cu care ați urmatū urgintei mele chemări. Vē mulțamescū în numele patriei. Precum se vede, mâne va fi o cruntă bătălie. Priviți,” și arată cu mâna spre castrele romane, „cum lucră fără de încetare. Voi sciți, cu câtă greutate amū pututū rēspinge ataculū primū, câte jertfe a trebuitū să aducemū. Și totuși pre viitorū încă ne vomū apēră până în ultima clipită, ca să se pôtă dice: Eroū cu eroū s'a luptatū! Ce credeți? Ce felū de măsurī de apērare ar trebui să luămū? Dați-vē fiesce care părerea. Toți să vorbiți după convingere. Chiar și celū mai micū pôte află unū lucru folositorū.”

Consiliulū a ținutū timpū îndelungatū.

S'au luatū următoarele hotăriri:

Ordinea de luptă ca la primulū atacū. Femeile să arunce de pre zidurī bolovanii, pre carī i-au mai pututū adunā bărbații până acuma. Aceștia să susțină adevērata apērare. Dacă inimiciī vorū reuși a trece în cetate, vre-o câtī-va să fugă spre case și să le dea focū. Ceialaltī să se lupte pre strade până în momentulū celū mai de pre urmă. Căpeteniile locuitoare în cetate să se adune în jurulū unui vasū cu otravă spre a nu cădē de vii în mânilé inimicilorū învingetori. Veziņas și căpitaniī din provincie să părăsēscă cetatea cucerită pre o cale subpământēnă spre a ajunge câtū mai în grabă tabēra lui Decebalū.

Așadară adunarea căpitanelorū a hotărîtū, că sfatulū regelui se va aplică, după cum a doritū.

Voința i-sa implinitū. Póte fi mândru, că se numesce regele Dacilorū.

„Trebue să-i respingemū. De nu, o să murimū,” strigă unū căpitaniū albitū de anī, ce pórtă însă arma ca unū june. Acești puținī voinici vorū înfruntă legiuni de inimici.”

„Pașū de pașū și cu prețū scumpū o să cedămū iubita noastră capitală. Numai preste trupurile noastre vorū trece mai departe,” dice unū bărbatū robustū de statură mijlocie.

„Óre regele pôte adunā în liniște poporulū? Nu este împedecatū de inimici?” întrebă o figură atletică.

„Tótă armia romană,” rēspunde Veziņas, „este în aceste castre dinaintea noastră.”

Între patru ochi regele m'a spusū, că dacă va putē, o să ne vină într'ajutorū.”

„Dacă până astăzi n'a venitū,” înter rumpe pre vorbitorū unū altū căpitaniū, „cu greū putemū crede, că ne va aduce vre-unū ajutorū.”

„Ne vomū luptă și cu puterile nóstre!” dice încă unū căpitaniū. „Până vomū putē, ținemū peptū atacului. Dacă după o resis-tință eroică vomū fi învinși, cine pôte să ne învinuēscă, că nu ne-amū fi făcutū datorința? Chiar și după începerea luptei putemū speră, că ne va veni regele într'ajutorū.”

„La spărturile, ce le vorū face în zidurī,” dice Veziņas, „întrarea o vorū apēră arcașii schimbându-se cu lăncerī. Călăreții, cari atunci nu se vorū putē folosi, vorū aduce tóte lemnele cele mari, ce se vorū află în cetate, spre a închide după puțință spărturile.”

„Dar călărimea cândū o vomū folosi?” întrebă unulū dintre cei adunați.

„Dacă inimiciī vorū pătrunde în cetate, apērămū cu ea stradele mai mari. Cele mici vorū fi date tóte focului. Cari rămânū mai pre urmă în vieța, vorū face după buna lorū chibzuélă orī vorū muri ca ceialaltī, orī se vorū supune și vorū fi duși înaintea carului triumfalū alū împēratului învingetorū.”

„Numai trădatoriī vorū face așa!” strigă Dapix apropiându-se de Veziņas, care-i face semnū.

Acesta dice șoptindu-i mai multū:

„Du-te, de pregătesce pre toți prinsonierii la venirea mea . . . Stăi puținū . . . parcă . . .” Și privesce spre castrele inimice, de unde se vede apropiându-se ceva de cetate.

Este prinsonierulū curierū. Împēratulū Romanilorū l'a retrimisū fără de vre-unū cutetū fățarnicū.

După-ce a spusū salutările tuturorū amicilorū lui Longinus și după ce n'a uitatū a cósce în tunică otravă omorítóre, s'a despărțitū de prietenī și de soți de arme cu o inimă de vechiū Romanū. Regulus n'a eșitū din senatū mai cu mândrie ca prinsonierulū acesta, cândū a părăsitū castrele romane.

(Va urmă.)

Bibliografie.

Mitropolitulū Dr. Ioanū Vancea de Butesa. *Schiță biografică*. Blășiū 1890. 8° micū. Prețulū 10 cr. Venitulū curatū este destinatū pentru internatulū de fete din Blășiū. Recomandămū lățirea acestei prea interesante scrieri în cercuri câtū se pôte mai întinse.

Mihailū Eminescu. *Studiū critică*. Blășiū 1891. *Biblioteca „Uniri”*. 8° micū, 213 pag. Prețulū cu porto postalū 45 cr. v. a. saū 1 frc. 20 cm. Studiulū acesta, care a provocatū atențiunea cercurilor literare nu numai de dincoace, ci și de dincolo de Carpați, se pôte procura cu prețulū indicatū saū directū dela administrațiunea foii „Unirea” din Blășiū, saū dela „Tipografia Seminariului gr. cat. din Blășiū (Balázsfalva)”. În România broșura se află depusă la librăria *Soceci*.

Dr. Sterie N. Ciurcu

Viena, IX Pelikangasse 10.

Cabinetū de consultațiune cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

Consultațiuni și prin corespondință.

Economie.

Fabrică de zahăr. Conții Wenckheim și comitele supremi din comitatul Bichiș au luat de multă inițiativă pentru înființarea unei fabrice de zahăr în comitatul Bichiș. După tractativele avute cu niște fabricanți cehi și după sondarea terenului, capitalul de lipsă s'a adunat și așa înființarea fabricii proiectate este asigurată.

Fabrică arsă. — Fabrica de funii din Segedin a arsă. Dauna ajunge la o jumătate de milion. La 400 lucrători și-au perdut ocupațiunea.

Unde se bea cel mai mult vin? Ministrul de agricultură al Italiei a publicat acum de curând o statistică despre cantitatea de vin ce se consumă în deosebitele țări. După statistica aceasta se vine pe o persoană la an: în Spania 115 litre, în Grecia 109 litre, în Belgia 104 litre, în Portugalia 96 litre, în Italia 95 litre, în Franța 94 litre, în Elveția 61 litre, în România 52 litre, în Austro-Ungaria 22 litre, în Germania 6 litre, în Rusia 3 litre, în Anglia numai 2 litre. Așa dară cei mai strasnici beutori de vin sunt Spaniolii.

Editor și redactor răspunzător:

Dr. Vasiliu Hossu.

(18) 1—1

Concursu.

Pentru ocuparea postului de conducător specializat în ale comerțului la „Reuniunea de consum asociere în Blăși”, devenit vacant prin mărta fostului conducător, prin acesta se scrie concursu cu termenul de 1 August st. n. a. c. Salarul pentru anul primu e 1000 fl. v. a. și %o provădute în statute.

Competenții pentru acestu postu au a-și așterne subscrișului consiliu administrativu petițiunile loru provădute cu următoarele documente:

- Estrasu matricularu de botez;
- Testimoniu despre pregătirea, cualificațiunea și praxa comercială;

c) Adeverință, că poșede o cautiune celu puțin de 2000 fl. v. a. în bani gata, hărții de valoare, realități sau în garanțe;

d) Adeverință, că e de naționalitate romănu sau celu puțin cunõe deplinu limba romănu în vorbire și scriere.

Concursele sunt de a se scrie cu mâna proprie.

Petițiunile comercianților cridați și a acelor, cari din cauza detoriilor lor nu potu întreprinde nimic, nu se voru considera.

Blăși, în 13 Iulie 1892.

Consiliul administrativ.

Nr. 2442—1892.

(17) 1—2

Publicare de concursu.

Din Fundațiunea demnului de pie memorie Ștefanu Ferdinandu Hirsch a devenit vacantu unu stipendiū de 300 fl., la care se escrie prin acesta concursu până în 10 Augustu a. c. st. n.

La stipendiul acesta potu concurge numai acei tineri romăni greco-catolici, cari sunt născuți în vre-una din comunele următoare: Turda, Copandū, Turu, Reghiu, Comișigă, Banabicu, Aitonu, St.-Martinulu-deșertu, Ceanulu-deșertu, Agărbiciu, Mischiu, Sandu, Petridulu-de-susu, Petridulu-de-mijlocu, Petridulu-de-josu, Berchișu, Măgura, Schiop (Puzta-Egres), Pusta-St.-Craiu, Surducu, Bicalatu, Iara-inferioră, Agrișu (Ruha-Egeres), Muntele Băisorei, Ocolishulu-micu, Ocolishulu-mare, Runcu, Cacova, Săcelu, Lita-magiară, Lita-romănu, Filea-de-josu, Filea-de-susu, Ciurila, Sălice, Sălicea, Micușu, Hasmașu, Maghiarusu (Magyaróság), Șutu, Silvașulu-magiaru, Indolu, Ceanulu-mare, Băisora, Muntele Filei (F. Havassa), ca unele, cari odinioară au formatu ces. reg. pretura a Turdei sub presiunța fericitulu fundatoru Ștefanu Ferdinandu Hirsch.

Stipendiulu flū voru pute dobândi numai atari tineri din școlele medie, sau intrătoru acum în școlele medie, cari voru produce testimoniū cu calculu din studiū: eminente, sau celu puțin bunu, era din purtarea morală: bunu sau celu puțin legalu. Atari tineri voru pute folosi stipendiulu dobânditu în gimnasiu, școla reală, școla agronomică,

și eventualu și la universitate, dacă atât în studiū, cât și în purtarea morală voru ține calculu indicați mai susu.

Concursele să se instrueze cu următoarele documente: testimoniū scolasticu de pre an. scol. 1891/2, carte de botez, atestat medicalu și de paupertate și să se așternă până la termenulu prescriptu la Ordinariatulu arhiepiscopescu gr. cat. în Blăși prin parochulu concernente. Concursele intrate mai târziu nu se voru considera.

Blăși, în 5 Iulie 1892.

Ordinariatulu arhiepiscopescu gr. cat. de Alba-Iulia.

172/1892.

(19) 1—3

Concursu.

Pentru anul scolasticu 1892/3 sunt a se ocupa 14 stipendiū a 50. fl. menite pentru elevi de părinți mai lipsiți de mijloce, cari voru fi adăpostite în internatulū impreunatu cu școla civilă de fete a Asociațiunii transilvane. Dece (10) din aceste stipendiū s'au creatu din suma de 500 fl. v. a. votată Asociațiunii transilvane în scopulu arătatu de onorata adunare generală din anulū acesta a institutulu de creditu și economi „Albina” în Sibiu, și patru (4) din suma de 200 fl. donată Asociațiunii, după cum arată conclusulu comitetulu subsămnat delu 20 Iunie 1891 Nr. prot. 89, de dilu Dr. Aureliu Maniu, notarū publicu reg. în Oravița.

Pentru ocuparea acestor stipendiū se escrie concursu, cu termenulu până la 15 Augustu n. 1892.

Cererile au a se înaintă „Comitetulu Asociațiunii transilvane pentru literatura romănu și cultura poporulu romănu în Sibiu”; la acelea sunt a se aclude:

- Carte de botez în originalu s'au în copie legalisată;
- Testimoniul scolasticu de pre semestrul II alu anulū scolasticu 1891/2;
- Atestat despre condițiunea și starea materială a părinților.

Sibiu, în 12 Iulie 1892.

Presidiul Asociațiunii transilvane pentru literatura romănu și cultura poporulu romănu:

G. Barțiu,
președinte.

Dr. I. Crișianu,
secretarū II.

Fundată în an.
1858.

FRANCISCU WALSER

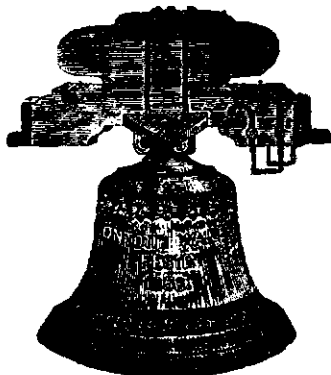
Liferantū de curte
alū Altetel Sale
imp. și reg. Archi-
ducele Iosifu.

proprietariulū primei fabrici ungare de mașine și requisite de pompieri, turnatori de clopote și metalu

Budapesta, VII, strada Rottenbiller, Nr. 66

recomandă atențiunei preanonraților domni preoti

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

(4) 27—52

Preliminare de spese și Prețu-couranturi se trimittu la cerere gratultu și franco.

Distinsu în anulū 1855 la esposițiunea regnicolară din Budapesta pentru lucru escelentū, progresu și capacitate de concurență cu diploma cea mare de onore.

în care se fabrică atât grupuri cât și clopote singurate: cu scaune de fieru patentate și cu chivere (córne) scutite de frecare. Fabrica a liferatū delu întemeierea sa 1800 clopote mari de metalu, într'altel și celu delu metropolia din Bucuresci în greutate de 8000 kilograme.

Se află umblătoare scutite de mirosu, arangiamente pentru băi, conducte pentru apă și pompe pentru fântani.

JOSIFU GAVORA (1) 12—26

distinsu cu medalia espositională cea mare pentru lucru escelentū și gustu bunū la esposițiunea regnicolară din Budapesta în a. 1855.

Budapesta, IV, strada Vașului Nr. 17

Recomandū cu prețuri de cele mai convenabile și în esecutare cât se pôte mai frumoșă obiecte de lipsă

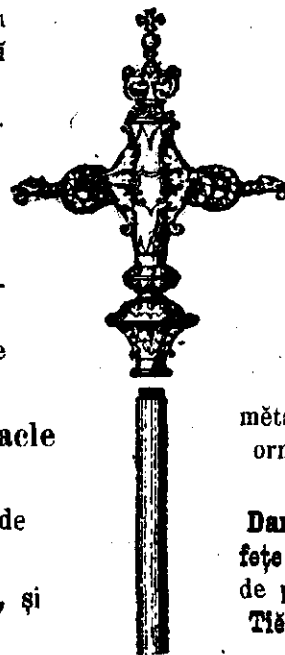
pentru ajustarea bisericeloru, și anume:

Felone preoțesci și stichare diaconesci
Flamure pentru biserică și reuniuni.

Flamure pentru reuniuni de pompieri, de scolari, reuniuni bisericesci, reuniuni industriale, de cântări și de pompe funebre.

Candelabre, racle și potire, luminarie de parete și de altariu, și candelale.

Acurătatea mea o potu dovedi cu sute de epistole recunoscătoare. Tarifulu de prețuri și preliminaru de spese trimittu la cerere franco.

Primescu și efep-tuiescu iestinu repararea vestminteloru besericesci, intrargintarea și intraurirea de potire, racle, candelale și luminarie de altariu.

Mare asortimentu de brodării de aur, de argintu și de metasa, precum și de ornaturi besericesci brodate

Dantele besericesci, fete de altariu, cruci de parete și de scola. Tiesături bisericesci, damasturi etc.